

Politikens arkitekturredaktør Karsten R.S. Ifversen har udgivet en længe ventet og meget vellykket monografi om Lundgaard & Tranberg Arkitekter i samarbejde med arkitekturfotografen Jens Lindhe.

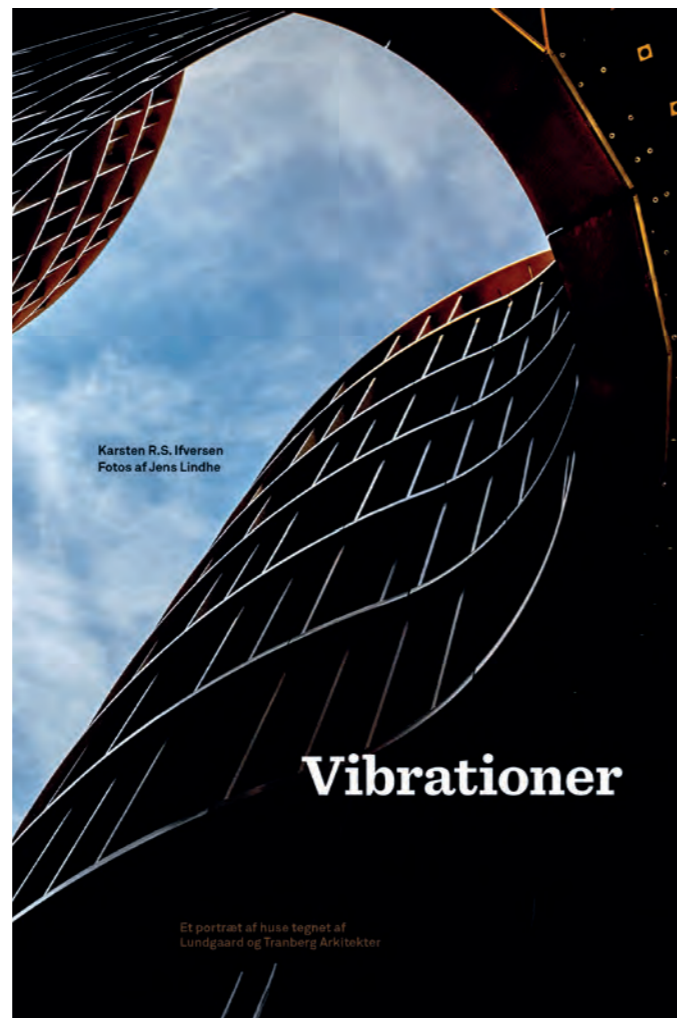
FORBILLEDLIG ARKITEKTURFORMIDLING

Af Boris Brorman Jensen

I sin indledning skriver forfatteren, at han selv står til ansvar for bogens holdninger og indhold. At den ikke er bestilt af nogen, og at der er tale om et con amore-projekt motiveret af en personlig begejstring for tegnestuens arbejde. Og det skinner tydeligt igennem. Man fornemmer, at forfatteren har noget på hjerte. *Vibrationer* er indlevende arkitekturformidling på højt plan. Der er virkelig kælet for alle detaljer, og resultatet er blevet et bogværk, der vibrerer på samme måde som den arkitektur, der portrætteres – uden at Ifversen af den grund giver afkald på sin uafhængige og kritiske stemme.

Ifversen stiller i bogen *Vibrationer – Et portræt af huse tegnet af Lundgaard & Tranberg Arkitekter* skarpt på den særlige samklang mellem kontekst og bygning, krop og materialer, rum og socialitet, helhed og detalje, han med rette finder kendetegnende ved Lundgaard & Tranbergs arkitektur. Monografien går tematisk til værks og fokuserer hovedsageligt på otte udvalgte værker fra de sidste ti års produktion. Tegnestuens historie, selvforståelse, arbejdsmetode, kunstneriske afsæt og øvrige arbejder er med i portrættet som et intermezzo og baggrundsgalleri for de udvalgte værker. Mens fokus rettes mod, hvad man må formode, Ifversen anser for at være tegnestuens hovedværker: Kilen på Frederiksberg, Tietgenkollegiet i Ørestad, Skuespilhuset og Kvæsthusbroen i Københavns Havn, Sorø Kunstmuseum, SEB ved Kalvebod Brygge, en villa i Hellerup, Pakhuset på Langelinie og Axel Towers over for Tivoli. Ifversen er tilsyneladende blevet på *Politikens* hjemmebane omkring hovedstaden og forbigår desværre den nyligt indviede Kannikegård i Ribe, der for mig at se burde være med i den samling af arkitektoniske hovedværker, han sætter sig for at portrættere en bloc.

De otte udvalgte værker introduceres med en række vel-skrevne tekster, hvor de væsentligste facts og baggrundsoplysninger flettes sammen med en indlevende og sansemættet øjenhøjdefortælling, der samtidig formår at anlægge et udvidet forståelsesperspektiv ved hjælp af relevante sammenligninger og litterære referencer. Bygningernes konkrete fremtoning og arkitektoniske generøsitet træder tydeligt frem i Ifversens fortællinger, og jeg er overbevist om, at bogens facetterede formidlingsformat vil appellere til både almindeligt arkitektur-interesserede læsere og mere kræsne fagfolk. Forfatteren er tydeligvis tændt, men ikke ude på at reklamere for tegnestuen og lader sig ikke løbe over ende af sin egen begejstring. Man rives med af den lødige og balancerede entusiasme. Jeg kan også godt lide, at man får lov til at fornemme både værk og

Vibrationer
Et portræt af huse tegnet af Lundgaard & Tranberg Arkitekter
Karsten R.S. Ifversen med fotografier af Jens Lindhe. 2016
Strandberg Publishing
272 Sider
Vejl. Pris: 349 kr.

betragter. Ifversen har sit sanseapparat med i fortællingerne og læner sig op ad arkitekturformidlingstraditionen fra Steen Eiler Rasmussen. Alt for mange arkitekturskribenter tror, at god arkitektur skal præsenteres med en fanfare af kunstfærdige analyser og legitimeres med avancerede filosofiske pointer. *Vibrationer* handler heldigvis en hel del om at opleve arkitektur.

Tekststykkerne fungerer glimrende hver for sig som selvstændige indføringer til de enkelte værker, og opdelingen giver en god læserytme. De forskellige bygningsværker får lov til at tale for sig selv undervejs, uden at det på nogen måde bliver en opremsning af isolerede eksempler. Ifversen fastholder nogle overordnede tematikker hele vejen igennem, men det var først til sidst, det gik op for mig, hvor subtilt den indledende henvisning til Svend Aage Madsens allegori om samspillet mellem del og helhed fra romanen *Af sporet er du kommet* bliver bragt i spil. Ifversen får drypvist udfoldet nogle gennemgående arkitektoniske motiver og med stort overblik hægtet bogens forskellige portrætdele sammen til en lysende helhed. På én gang ret enkelt og meget raffineret gjort. Ifversen får tydeliggjort den unikke konsistens i Lundgaard & Tranbergs arkitektur.

Bogens velkomponerede arkitekturfortællinger er i sig selv billedskabende og konsekvent renset for forstyrrende illustrationer, hvilket giver et ekstra nærvær til Jens Lindhes smukke fotoserier, der er sat ind som selvstændige visuelle passager i portrættet. Der er naturligvis tale om stillbilleder, men Lindhe har arbejdet bevidst med tiden i sit fotografiske bidrag til bogen. Der er både bevægelse og skarpt fokus i de udvalgte fotografier, og det fotografiske blik underbygges af billedteksterne. Årstiderne og døgnets skiftende stemninger er kommet med i fotografierne sammen med menneskene og materialerne, og fremkalder på diskret vis noget af den atmosfære omkring Lundgaard & Tranbergs arkitektur, som Ifversen udfolder i det indledende essay.

Tekst- og billedfortællingerne om de otte udvalgte værker og den korte baggrundshistorie 'Om tegnestuen' er indrammet af et indledende og afsluttende essay. I det første slås bogens bærende tema om vibrationer an med henvisning til fænomenologien og atmosfærebegrebet, som det udlægges af bl.a. Peter Zumthor og Juhani Pallasmaa. Fænomenologien har rødder i eksistensfilosofien, og det bliver ofte meget hurtigt meget langhåret, men Ifversen, der er cand.mag. i filosofi og moderne kultur, geråder sig heldigvis ikke ud i en lang akademisk redegørelse. Den sanseerkendelse, han bringer på bane,

forklares med eksempler og underbyggende citater af de arkitekter, det handler om. Lene Tranberg får lov til at lægge ud i det korte afsnit om atmosfære: "Vi tænker altid arkitektur som atmosfære, noget man forsøger at fortætte og komplettere. Det handler om at lytte til et sted, at finde tonen og den energi, der strømmer gennem alting. Det er her, det starter. Det svære er, hvordan du omsætter det til en bygning. Det begynder med fornemmelsen af en mættet stemning, som vi først langsomt begynder at oversætte til stof, struktur, lys og skygge". Det behøver ikke at gøres indviklet, men det kræver et overblik at formidle stoffet så enkelt, som Ifversen gør det. Det afsluttende essay retter et kritisk blik mod, hvad han kalder for en viljesløs kynisme i samtidsarkitekturen og tendenser – inden for visse dele af den fænomenologisk inspirerede arkitektur – til at overgive sig til solipsistisk materialefetichisme. Ifversen taler for en arkitektur, der er vedkommende for både øjet, kroppen og fællesskabet, og minder os om, "at mennesket måske ikke først og fremmest er et sansende, men mindst i lige så høj grad et socialt væsen".

Vibrationer – Et portræt af huse tegnet af Lundgaard & Tranberg Arkitekter er arkitekturformidling på højt niveau. På én gang reflekteret og passioneret. Bogen giver langt mere, end den lover. *Vibrationer* er ikke bare en fremragende monografi om en af Danmarks bedste arkitekter, den er et meget veldrejet værk i sig selv. En sjældent god arkitekturbog. Jeg læste de 270 sider i to bidder uden på noget tidspunkt at miste pusten (måske det ligefrem er meningen, at man skal stoppe op efter det midterste afsnit om tegnestuen, for at vende tilbage til de sidste fem projekter med nye øjne?). Der er i al fald arbejdet meget bevidst med formidlingen. Man får lyst til at nærstudere alle Lindhes smukke og undersøgende billeder efter at have læst Ifversens introduktioner, hvis røde tråd griber fat i det næste eksempel, som giver lyst til at fortsætte. Og da jeg til sidst lagde bogen til side, fik jeg utrolig meget lyst til at tage ud og se alle bygningerne igen. Med nye øjne og en større ballast af viden.

Samarbejdet med Strandberg Publishing lægger et ekstra lag til bedriften. Det er tale om et lille stykke bogtrykkerkunst. Teksterne er nærmest opsat, som var der tale om lyrik. Spalterne står på papiret, som Lundgaard & Tranbergs bygninger står på jorden. Papiret og de grafiske elementer afspejler bygningernes materialepalet, og der er virkelig kælet for alle detaljer.